

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 25 januari 2021

Datum GS-besluit : 2 maart 2021

Vragen nr. 6

Vragen van mevrouw **A.T.B. de Vries** (PvdA) over Cowboys in de Polder.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 25 januari 2021 door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **A.T.B. de Vries** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Cowboys in de polder? Duurzame energie voor datacenters en voor het buitenland?

PvdA vindt het belangrijk dat Noord-Hollanders meeprofiteren van de lusten naast de lasten van de energietransitie.

In de Nederlandse media zoemt het bericht rond dat subsidies voor de opwek van duurzame energie in Nederland en het rendement van de opwek door deze bronnen “massaal naar het buitenland verdwijnt”.

Investerders in nieuwe energiebronnen worden niet alleen in Nederland gevonden. Dus gaat een deel van de subsidies voor die investeringen ook naar het buitenland. De vraag is of dat ook gebeurt met de hier opgewekte energie. We zijn, voor zover bekend, nog niet zover dat we “overhouden”.

De lusten en de lasten moeten ook eerlijk verdeeld worden.

Een belangrijk uitgangspunt van het nationaal klimaatakkoord en het Noord-Hollands Perspectief is dat de omgeving rond nieuwe energiebronnen waar mogelijk mee profiteert van de opbrengst van deze bronnen. De vraag is of dat ook gebeurt als deze bronnen in handen zijn van buitenlandse investeerders.

In de Tweede Kamer zijn reeds vragen gesteld over de berichten over buitenlandse investeerders in de media. Het gaat ook om een rijksaangelegenheid. Toch gaat het ook onze provincie aan. Zoals ook de energie infrastructuur onze aandacht heeft, verdient ook de verdeling van de lusten en de lasten van de energie opwek in Noord-Holland onze aandacht. Dit is belangrijk om de Noord-Hollanders betrokken te houden bij de energietransitie en dus voor het slagen van die transitie. Bovendien is het hun beloofd en belofte maakt nu eenmaal schuld.

De PvdA fractie vindt het belangrijk dat helder gemaakt wordt voor wie de duurzame energie wordt opgewekt. En wie hiervan (mee) profiteert.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is de gedeputeerde bekend met de berichten in de media over het verdwijnen van het rendement van onze duurzame energie opwek naar het buitenland?

Antwoord 1:

Wij zijn bekend met het [artikel uit het AD over zonneparken die in bezit zijn van buitenlandse investeerders](#) en bijbehorend onderzoek. Naar wij begrijpen, gaat het in het artikel om een momentopname. Volgens het onderzoek zijn 29 van de grootste geplande zonneparken straks niet voor 79%, maar voor 52% in buitenlands bezit. Daarmee lijkt er sprake te zijn van een dalende ontwikkeling. De [recent gepubliceerde jaarlijkse 'Lokale Energie Monitor'](#), een gezamenlijke uitgave van klimaatstichting HIER en RVO, rapporteert een forse stijging van lokaal collectief wind- en zonvermogen. Het college acht deze trend als wenselijk omdat het past bij de omschreven ambitie uit het Klimaatakkoord van 50% lokaal eigendom in duurzame energieprojecten.

Vraag 2:

Kan de gedeputeerde aangeven in hoeverre in Noord-Holland duurzame energiebronnen in handen van buitenlandse investeerders zijn?

Antwoord 2:

Wij beschikken niet over deze informatie. Wel publiceert RVO samen met klimaatstichting HIER [de lokale energie monitor](#): een jaarlijkse rapportage en analyse van de ontwikkelingen van burger-initiatieven in Nederland. De Noord-Hollandse gegevens uit deze monitor presenteren wij op [het dashboard 'Energietransitie in Noord-Holland'](#). Uit de lokale energie monitor blijkt een forse stijging van lokaal collectief wind- en zonvermogen.

Vraag 3:

Indien het gaat om buitenlandse investeerders: Wordt de in Nederland opgewekte duurzame energie ingezet voor de Nederlandse energie behoefte/markt, of wordt deze ook verhandeld naar het buitenland, zoals wij op onze beurt waterkracht en windstroom inkopen uit het buitenland? Hoe kunnen we stimuleren dat de lokaal opgewekte energie ook lokaal/regionaal/nationaal ingezet kan worden?

Antwoord 3:

De in Nederland opgewekte (duurzame) elektriciteit wordt bij voorkeur gebruikt in de regio of in Nederland. Daarmee wordt transport over lange afstanden voorkomen en wordt het elektriciteitsnetwerk minder belast. In geval van een overschot aan elektriciteit in Nederland kan deze worden geëxporteerd naar het buitenland. Bij een tekort wordt er elektriciteit ingevoerd.

De financiering van een duurzaam energieproject door een buitenlandse investeerder en de fysieke invoering en handel van de opgewekte duurzame elektriciteit op het internationale elektriciteitsnetwerk zijn twee verschillende zaken. De handel in elektriciteit én de handel in certificaten voor duurzame energie is een internationale markt waarbij de prijs wordt bepaald door vraag en aanbod. Deze markt kunnen wij als regionale overheid niet beïnvloeden.

Vraag 4:

Kan de gedeputeerde helder maken in hoeverre de omgeving in Noord-Holland meeprofiteert van het rendement van onze duurzame energiebronnen?

Antwoord 4:

Zie ook het antwoord op vraag 2. De [recent gepubliceerde jaarlijkse 'Lokale Energie Monitor'](#), rapporteert een forse stijging van lokaal collectief wind- en zonvermogen. Het college acht deze trend als wenselijk omdat het past bij de omschreven ambitie uit het Klimaatakkoord van 50% lokaal eigendom in duurzame energieprojecten. De Noord-Hollandse gegevens uit deze monitor presenteren wij op [het dashboard 'Energietransitie in Noord-Holland'](#).

Vraag 5:

Zo niet, wat gaat de gedeputeerde doen om zeker te stellen dat de Noord-Hollanders die mogelijk maken dat de opwek hier plaatsvindt, ook nog kunnen meeprofiteren, zoals afgesproken in de 50% regeling?

Antwoord 5:

In het Klimaatakkoord is een algemeen streven voor 2030 uitgesproken, namelijk het streven naar 50% lokaal eigendom bij duurzame energieprojecten. Sinds dit Klimaatakkoord uit 2019 is financiële participatie onderdeel van de energietransitie-agenda en wij zien het als onze taak dit onderwerp structureel op de agenda te houden bij gemeenten en rijk. Wij onderschrijven de ambitie uit het Klimaatakkoord en zodoende is deze overgenomen in de RES NHN en NHZ. Als RES partners staan we samen met gemeenten en waterschappen aan de lat voor de RES NHN en NHZ, inclusief de inspanning om invulling te geven aan de ambitie van 50% lokaal eigendom.

Er wordt intensief samengewerkt met de participatiecoalitie. Bij de RES 1.0 komt een handreiking over financiële participatie: hoe kan lokaal eigendom worden geborgd in beleid en in de planvorming. Dit is primair voor de gemeenten. Hierin worden de uitkomsten van de twee thematafels over financiële participatie en lokaal eigendom verwerkt. De provincie levert hieraan ook een bijdrage. Wij hebben opdracht gegeven aan advocaten- en notarissenbureau Pels Rijcken om te onderzoeken hoe financiële participatie en lokaal eigendom in provinciaal en gemeentelijk beleid geborgd kunnen worden nu we weten dat het niet mogelijk is lokaal eigendom juridisch af te dwingen. Ook deze kennis wordt benut voor de handreiking over financiële participatie en lokaal eigendom in de RES 1.0. In de Omgevingsverordening NH2020 wordt nu al voor de procedure tot het aanwijzen van windenergiegebieden en stimuleringsgebieden voor zonne-energie ook gevraagd om een participatiedocument om erop aan te sturen dat hier bij toekomstige grote duurzame energieprojecten zorgvuldig over na wordt gedacht. Daarnaast werken wij aan een eigen participatiebeleid. Daarbij verkennen we instrumenten waaronder een subsidieregeling voor gemeenten voor ondersteuning bij participatieprocessen. Tot slot hebben wij als provincie al ruim 100 energiecoöperaties financieel ondersteund in het realiseren van duurzaamheidsinitiatieven middels de

subsidieregeling 'Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland'. Momenteel overwegen wij om deze subsidieregeling, al dan niet herzien, voort te zetten.

Als onderdeel van het RES-traject trachten wij steeds meer duidelijkheid te creëren over aanvullende mogelijkheden die gemeenten en provincie hebben om verder invulling te geven aan de ambitie van 50% lokaal eigendom in nieuwe duurzame energieprojecten.